

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmintlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetilap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűk s körzettel ellátott hirdeményekért természet szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

Az iskolai takarékpénztár és a paedagogia.

(Vége)

Hogy a megjósolt károk nem következhetnek be, azzal még nincs minden megmondva; a pozitív előnyöket is meg akarom világítani, melyekkel az iskolai takarékpénztárak az otthoni persely felett bírnak. Mindenekelőtt a köicsönös buzdítás, verseny, a jó példa veendő figyelembe. — Továbbá hányszor nyílik alkalma a tanítónak, különösen a betétel kivevésénél a gyermekre, sokszor egyenesen a szülőkre is felvilágosítva, oktatva hatni! Még ott is, hol a tanuló nem a magától megtakarított krajczárokat, hanem azon forintokat hozza el, melyeket atyja egyenesen betétel végett ad neki, hol tehát a gyermek csak mintegy szolgálatot végez, még ott is áldásosan működik az intézmény. Hiszen az apa a gyermek tudtával, annak szemei előtt takarít, s így a takarítás élő példáját adja, s talán észrevétlen maga is takarékosává válik! És végre említsük meg még a takarékpersely holt tőkéje és a takarékpénztár gyümölcsöző tőkéje közti különbséget. Nem a „szent kamatok” imádságát hirdetem ezzel. De miért ne legyen legalább a polgári és középiskola érettebb növendékeinek sejtelve arról, hogy a takarításban, az előre nem látott szükségletekre fordítható összegecskének gyűjtésén „a szomjuság ellen egy almán” kívül, sajátlagos áldás rejlik; hogy minden tőke, amint egyoldalról csak megtakarításokból képződik, más oldalról a munka által termékenyítve új tőkét hoz létre.

Miután az eddigiekben, talán nagyon is részletesen, a paedagogia tisztán theoretikus álláspontjáról nemcsak az iskolai takarékpénztárak ellen felhozott kifogásokat czáfoltam meg, hanem az intézmény pozitív előnyeit is elsoroltam, még csak az van hátra, hogy e tekintetben tett tapasztalataimat adjam elő.

Csaknem egy teljes iskolaév óta áll fenn az iskolai takarékpénztár a kereskedelmi akadémiában, valamint a kereskedelmi vasárnapi iskolában. Ha ez intézmény eredményeiről szölok, ne várja

tőlem senki, hogy számokkal dicsekedjem; mert ezek — legalább az elvre nézve — nem sokat bizonyítanak. Ép oly kevésbé lehet észszerűen várni, hogy tele szájjal szóljak ama pozitív jó eredményekről, melyeket észleltem, hogy a gyümölcsöket magasztaljam, melyek szemeim előtt értek meg. Hiszen még csak a mag van elvetve, még alig sarjazhatott fel a vetés, és remélhetőleg a gazdag aratást csak egy messzebb jövő hozhatja meg. Hanem amit határozottan állíthatok és ami kereskedelmi akadémiánk jellegénél fogva bizonyosan a középiskolákra is illik, az, hogy a tapasztalat az egész fennebb adott elméleti deductiót negatív és pozitív oldalában teljesen igazolta. Nyomat sem fedezhetem fel valami „szakadásnak” a tanulók között, melyet a vagyoni állapot különböző voltának megismerése okozhatott volna, ép oly kevésbé „az egymás ellenében álló társadalmi rétegek fogalmának”; nyomat sem láttam a szegényebbeknél az irigységnek; a gazdagabbaknál a „pöffeszkedésnek”; az egyenlőség, egység és testvéri szeretet szelleme ép oly mértékben megvolt az iskolai takarékpénztár behozatala után, mint előttem; mondok ugyanazon mértékben, mert abszolút egyenlőségreől úgy sem lehet szó. A gyermek az iskolában korán tudalmára jut annak hogy nem csupán az anyagi javak, hanem a testi és lelki adományok is igen egyenlőtlenül vannak szétosztva, de azt is megtanulja, hogy mindennek daczára valamennyi tanulóra nézve egyenlő a jog, hogy a felsőbb és alsóbb rangot az iskolában a kötelesség teljesítésének mértéke határozza meg, és így az iskola mikrokosmosában képét nyeri az élet makrokosmosának. — Ép oly kevésbé tapasztaltam, hogy a takarítás kapzsiságra, fukarságra, szivtelenségre vezetett volna; ellekezőleg észre vettem, hogy a tanulók örömmel nyúltak a takarékpénztárba, midőn arról volt szó, hogy a vizáradás által a károsultakat segítsék, Toldy és Deák koporsójára koszorúkat tegyenek, szülőiknek vagy testvéreiknek születés, névnap, karácsonyi vagy husvéti meglepetést szerezzenek; láttam örömeiket, hogy ily czélokra van megtakarított pénzecskéjük, valamint annak is, hogy egy rég nélkülözött szótárt, kedvelt zeneda-

rabot, korcsolyákat vehetnek, a majálison részt vehettek stb. stb. Maga az a tapasztalat, hogy a talián a kapu előtt még mindig üzletet csinál édeségeivel, hogy némely tanulók nem a maguk megtakarított pénzét, hanem egyenesen a szülőktől nekik betétel végett adott pénzt hoznak, e tapasztalat, mondom, nem zavarhat meg azon okból, melyet már fent fejtegettem.

Igy tehát engem elmélet és gyakorlat azon meggyőződésben erősítettek meg, hogy az iskolai takarékpénztár paedagogiai szempontból semmiestre sem elvetendő, hogy annak semmiféle káros következményei nincsenek, hogy ellenkezőleg csak áldásosan hathat, s hogy e szerint az eszmének megpendítője és buzgó terjesztője nem közönséges érdemeket szerzett magának.

Felteszem az iskolai takarékpénztár ellenzőiöl, hogy őket, mint engem, becsületes, őszinte meggyőződés vezérli harcukban, hogy nem a kezelettel járó, különben is nem valami nagy fáradtságtól való félelemből ostromolják az intézményt. Ha sikerült volna őket, mint remélem, e sorokkal jobb meggyőződésre, helyesebb felfogásra vezetnem, nem kételkedem, hogy nemcsak a további harcot fogják kerülni, hanem a mi táborunkba jönnek át, vagy legalább kísérletet tesznek a takarékpénztárral. A ki azonban, bár vonakodva, egyszer kísérletet tön, az bizonyosan úgy „meg fog térni”, mint Schröter K. kisasszony, temesvári községi tanítónő, ki nézetének gyökeres megváltozását bátor volt nyilvánosan megvallani.

Még csak egy szavam van, nem a tanítókhöz, hanem más irányban. Az iskolai takarékpénztár a tanító idejét hivatalos óráin kívül is igénybe veszi. Mélytántalan volna „az istenektől gyűlölt”, paedagogustól még több áldozatot kívánni, mint a megnyit amúgy is egész élete követel. Külön fáradság külön kárpótlást kíván. Nem a tanítóknak, hanem az államnak, községeknek, testületeknek vagy a ki iskolát alapít és fenntart, áll érdekében külön áldozatot hozni az iskolai takarékpénztáraknak; ha különben nem csak az eszközt, hanem a czélt is akarjuk, t. i. a jövő nemzedéket erényes polgárokká nevelni.

Nem mondanám: mily ígöző vagy...

Mi báj, mi kellem lényeden...

Azt mondanám: mért nem vagy enyim —

Kis angyalom, szép kedvesem!?

Farkas Bertalan.

Nagyraevágásból.

— Beszély. —

Irta: Farkas Bertalan.

Egy napon a kastélyban találjuk őt. Midőn szándékát kijelenté, hogy Somorját elhagyni szándékozik: Somorjainé, de főleg Ida igen megütköztek e nyilatkozaton; a báró ellenben, látszott, hogy legkevésbé sem sajnálkozik az ispán ur eltávoztán, sőt ajkai körül meglegedését eláruló mosoly játszott. — Kondori mindinkább belátta neje vonzalmát Retey iránt, s bár ismerte az Ida büszkeségét; tudta, hogy az nem fog az egyszerű ifjuhoz leereszkedni: kezdte türelmét veszteni.

— Nem tartóztatom önt, — szolt erőszakolt komolysággal — kiki legjobban ösmeri az utat, melyen haladnia kell; ha önt sorsa más felé vezérli: kísérje léptein a szerencse.

Retey e szavak alatt fel bírta fedezni a fari-zeus-mosolyt; — de azért magköszönte a báró ur jó kívánságát.

Azután Somorjainé szolt leereszkedő nyájas-sággal, s szintén tartóztatá.

Az ifjun nem fogtak a kérő szavak.

Oh de jelen volt Ida is; ő maradt utóljára.

Egy tekintet vetett Reteyre, egy szót szólt hozzá, csak ennyit: „maradjon!” mindkettő, a tekintet a szó szívéig hatott; többé nem hallotta az ész szavát, hangosan dobogott szíve, és e dobogás azt jelentette, hogy annak a kicsi szónak, annak az édes tekintetnek ellenállani nem képes.

Maradt.

A báró ajkába harapott, s fürkészőleg szemlélte neje vonásait. Egy pillanat alatt nyugodtak voltak azok ismét.

— Ön képes volna tekintetével oroszlánokat is szelidíteni — sugta gunyosan nejének.

Ida e megjegyzésre mélyen eipiruit.

Aztán tréfásan viszonzá:

— A legnagyobb bravourt akkor csináltam mikor a bárót megszelidítettem.

Retey ez alatt Somorjainéval társalgott.

— Olvasott már az ilyen oroszlán-szelidítőkről? — szolt a báró fagyosan.

— Azt hiszem igen, — válaszolt Ida.

— Akkor ön bizonyosan olvasott affélért, hogy az oroszlán sokszor nem ismeri a trófát, s urnője iránt is ugyancsak kíméletlen.

Ida elsápadt e czélzásra.

TÁRCZA.

Ha itt volnál...

Ha itt volnál, nem mondanám, hogy
Mily forróan szeretlek én;
Csügnék rajtad édes gyönyörrel, —
Mint harmat rózsá levelén...

Ha itt volnál, nem mondanám, hogy
Szeress te is, szeress hiven!..
Szelid mosolyod, egy pillantás —
Kielégítené szívem. —

Ha itt volnál, nem mondanám, hogy:
Ha láthatlak, mily üdv nekem;
Érzelmemet, a kéjt örömet —
Elárulná tekintetem. —

Ha itt volnál, nem fognám én meg
Azt a bársony-puha kezét;
Nem érintném karcsu derekad';
Piros ajkad, hó kebledet.

Az orsz. magyar kertipar egyesület berendezésének tervezete.

I. Célja és szervezete.

A hazai kertipart és e befásítás ügyét az ország eltérő helyi viszonyainak megfelelően kifejteni, és a községi faiskolák útján a nép iparában átvezetni, hogy a minden vidék saját viszonyainak leginkább megfelelő termékek termelése — a központi és vidéki ügynökségek közvetítésével — úgy a belfogyasztás, mint a külkivitei útján minél jutalmazóbban értékesítsék; és hogy ezen célhoz vezető munkásságát mindig az adott viszonyokhoz alkalmazhassa:

Az országos magyar kertipar egyesület munkásságának irányát és eszközeit minden évben az ország más-más vidékén kiállításal kapcsolatos vándorgyűlések jelölik ki, a szerint, mint azt az ott akkora alakuló szakosztályok és a felismert helyzet javasolja, mely vándorgyűlés határozatait az egyesületi vidéki körök saját viszonyaik utmutatása szerint végrehajtják, és e fölött a központi igazgatóság felügyel, mely a vidéki körök egymás közti kapcsolatait is szolgálván, az egyesületet képviseli.

(Ez lenne rövid foglatban az egyesület alap-törvénye, minden további intézkedés a vándorgyűlések határozataiból folya ki, a mint azt fejlődő vagy hanyatló kertiparunk és kereskedésünk követelné.)

II. A vándorgyűlések.

A vándorgyűlést — a vidéki körök nyilatkozatait és a központi igazgatóság javaslata nyomán legalkalmas helyre és időben — a nyilvános lapok útján évenként az elnök hívja össze.

a) Részt vehet a vándorgyűlésen és szavazattal bír minden egyesületi tag.

b) A szabályszerűen összehívott vándorgyűlés mindenkor határozatképes.

c) A gyűlésen résztvevők szakosztályokra oszlanak, s mint olyanok, előkészítő tárgyalás alá veszik a függő kérdéseket — és indítványokat, melyek a zárgyűlésen emelkednek határozottá.

d) megválasztja a nagy gyűlés elnökét és titkárját.

e) Szervezi a központi igazgatóságot, és az egyleti munkásság eszközeit.

f) Beigatja az egyleti vidéki köröket kebelebe.

g) Tudomást vesz pénztára állapotáról, és arra nézve intézkedik.

III. Egyesületi vidéki körök.

Minden népes városban — vagy egy-egy vidéken 10 egyesületi tag kívánatára, megalakulhatnak a vidéki körök, melyek a vándorgyűlés adott irányára értelmében magukat szervezve, vidékük jól ismert viszonyai követeléseinek megfelelő önálló munkálkodnak vidékük kertipara és kereskedése, a befásítás és a községi faiskolák munkásságának — és gyakorlati szakoktatás kifejezése érdekében.

a) Azon vidéki körhöz csoportosult egyleti tagok által választott képviselő vezeti az ügyeket, tanácskozásaikon elnököl, s mint ilyen a központi igazgatóság tagja.

b) Berendezzi a körülmények kívánatának

Kondori egy sujtó tekintetet vetett még reá s elhagyta a szobát.

V.

E naptól fogva Somorján, mondhatni, hogy minden megváltozott.

A báró, kiről bátran föltehetjük, hogy sosem szerette nejét, napról-napra idegenkedőbb lett. A hol csak alkalma volt, kimutatta hidegségét; szavaiban, modorában guny, szeszély, elégedetlenség, szemrehányás, minden de minden, a mikkel a nőt vérgig sértette.

Nem mult el nap, hogy Ida fájó könyeket ne hullatott volna. Sokszor merengve nézett ablakából a messze belátható gyönyörű vidékre. A nap bibor sugarai éppen a távoli ormokat szegélyezik; az alkony leszállani készül. Valami ünnepélyes csend töltö el a vidéket. Az egész táj egy fonséges kép, telve mindenféle tarka-vegyülettel, melyen a szem oly édesen mereng; csak egy nincs amit föl lehetne fődözni, egy: a boldogság.

Somorjainé kétségbeesett, amint főrangú veje változását észre vette, rettegett annak tetteitől; de megbírálnia nem volt hatalmában, annál kevésbé ellenállani: kezei megváltak kötvé.

A somorjai kastély lassankint egy örökös háboruszkodás tanyájává változott.

De még ez nem minden.

Egyik tivornya a másikat érte. A „jó bará-

megfelelő csarnokot — vasárnapi kiállításokat és kóstolókat, és a központi ügynökséggel kapcsolatban álló vidéki ügynökséget, hogy a kis termelés csoportosításával a tömeges kivitel eszközölhető legyen.

c) Intézkedik pénztára fölött, és függő ügyeit a helyi viszonyok követeléseinek megfelelően intézi.

d) Gyakorlati munkásságát a magán vállalkozások — és a községi faiskolák útján törekszik kifejteni és ügynöksége útján értékesíteni.

e) A központi igazgatóság útján az ország valamennyi vidéki körökkel érintkezve, és egymás hiányát pótolva, a szövetség egységére törekszik; annál fogva minden intézkedésről a központi igazgatóságot értesíti és a pénztárt illetőleg azzal leszámol.

f) A kertipar érdekeinek terjesztése és népszerűsítése főfeladata lévén, oda fordítja törekvését, hogy minél számos érdekelt lépjen az egyesület szövetségébe.

IV. Központi igazgatóság.

A központi igazgatóság az alakuló első vándorgyűlésen szerveztek, azután a felmerülő körülményeknek megfelelőleg rendezték. Tagjai: az egyleti elnök, igazgató, titkár, pénztárnok, központi ügynök, a vidéki körök képviselői és a nagygyűlés elnöke által a fővárosban lakó egyesületi tagok sorából évenként felkérendő öt rendes tag.

a) Az egyesület ügyeit a vándorgyűlés határozatai értelmében és attól nyert utasítás szerint kezeli és végrehajtja, az elnök főfelügyelete alatt.

e) Kapcsolat szolgál a vidéki körök egymás közötti érintkezésére, hogy azok a helyi viszonyoknak megfelelő munkásságukkal együttesen az országos kertipar egyesület feladatának megfeleljenek.

f) Az egyesület hivatalos közlönyéről gondoskodik, mely erkölcsi befolyásával az egyesület — a vidéki körök munkásságát tolmácsolja, felvetett kérdéseket tárgyalja és úgy a központi, valamint a vidéki ügynökségek üzleti viszonyait a nagy közönség adás-vételei tájékoztására nyilván tartja.

V. Egyesületi tagok.

Egyesületi tag lehet minden honfű és honleány, község és testület, kit attól a hazai törvények nem tiltanak el, és tagjául tekintetik, míg azzal járó kötelezségeit teljesíti.

a) Felvétetni kívánó ezen szándékát az egyesület központi igazgatóságánál, illetőleg a már megalakult vidéki kör képviselőjénél szóval vagy írásban kijelentve, tagsági oklevelet nyer, miért 2 frt felvételi díjt fizet.

b) Az egyesületi örökös tagok 50 frt alapítvány lefizetésével örökös rendes tagoknak tekintetnek, rendes tagok évente 3 frt tagsági díjt fizetnek, miért az egyesület közlönyét ingyen kapják. A járuló tagok évente 1 frt tagsági díjt fizetnek az egyesület központi, illetőleg hol már a vidéki körök megalakulva vannak, a vidéki kör pénztárába.

c) Csak a rendes tagok bírnak szavazattal a vándorgyűlésen úgy mint a vidéki körök tárgyalásainál is, ezek lévén az egyesület közlönye útján tájékozottak az egyesület ügyei fölött.

tok“ gombamódra nőttek. Egyik kocs ki, a másik berobogott.

A szobák csak úgy harsogtak a jókedvtől.

Bor, muzsika, — mi kell még? Szép leány...

* * *

Vakító sötét éjszaka volt. A vastag föllegekkel bevont ég komoran, némán látszott a földre nehezenni, mint valami óriás gyászravatal egy még óriásabb hulla felett.

Mindenfelé csönd, csak a somorjai kastélyban volt nagy láрма, nagy vigadalom.

Husz harmincz ijesztőleg mámoros fő a nagy teremben.

Az idő már éjfél körül járt.

— Fiúk! kiáltott fel a háziur — borunk van, cigány van; de nő — az egy csöpp sincs. — Fiúk — folytatá s szemei lángban usztak — kinek van bátorsága a faluból néhány leányt felhozni?

Akár valamennyinek.

Néhány percz mulva falusi lányok táncoltak a mámorban uszó urakkal.

És Ida számtalan éjszakát könyezve virasztott át.

Retey ezt tudta, látta; szívében forrt a bosszú dühe; de hol az alkalom, hogy azt kiönthesse? Hiszen ő egy nyomorult lény, — nyomorult a szerelemben.

d) Az egyesületi tagok mindazon kedvezményekben részesülnek, melyeket a vándorgyűlés időnként megszavaz ellenében azon kötelezségüknek, hogy a hazai kertipar és kereskedést a közgyűlés irányára és tehetségük szerint előmozdítani igyekeznek, — különösen pedig kötelezik magukat arra, hogy úgy saját — valamint a községi faiskolák útján lehető befolyásukkal felmutatható hasznos eredményeket, felfedezéseket, újításokat és minden körökben felmerülő érdekes mozzanatokat az egyesület közös basznára bejelentendik, valamint munkásságuk nyereseményeinek értékesítésénél az egyesületi ügynökséget nem melőzendik.

VI. Az egyesület pénzügyei.

Az egyesület költségeit fedezi: az alapítvány kamatjaival, a tagsági díjakkal — míg azokat igénybe venni kénytelen — az ügynökség, és a kiállítások jövedelmével, melyek a központi és vidéki körök pénztárai között megosztatnak.

a) Az alapítvány kamatjaival a vándorgyűlés rendelkezik.

b) A felavatási 2 frt díj a központi pénztárt illeti meg.

c) A rendes tagok által fizetendő évenkénti 3 frttal valamint a járuló tagok által évente fizetendő 1 frttal az igazgatóság rendelkezik a központ és vidéki körök költségei fedezésére.

d) Az ügynökség — a kiállítások és kóstolók jövedelme a központi — vagy vidéki kör pénztárát illeti — amint azok a központon vagy vidéken rendeztetnek — fentartatnak.

Ezen tervezetet a hazai kertipar érdekeltjei indítványként terjesztik a nagy közönség bírálata alá, és ha az alakuló első vándorgyűlés netáni módosításával helyben hagyja, az azt feltételező kormány helybenhagyás bekövetkeztével azonnal megkezdendi munkásságát.

Búcsú üdvözet ft. Ivánfy Ede úrhoz!

Elismerést nyújtani az érdemnek . . . számon tartani a jó cselekményeket . . . ez ama legszentebb kötelezség, melyről az emberek leggyakrabban megfeledkeznek egymás irányában . . .

„Elismerés“ . . . ezen semmi áldozatba sem kerülő kis érzelem azon nagy mozgató erő, azon élesztő anyag, mely sok nemes kebelt tüzel tevékenységre, és sok nagy hasznokat biztosító fáradozásnak egyedüli jutalma! . . .

Valóban! az őszinte tiszta elismerés az, mely bennünk ébred, midőn búcsu-üdvözetünket intézzük Ivánfy Ede gymnasiumi igazgató úrhoz, ki magát ily minőségben Temesvárra kérvén áttétetni, városunkat, hol már hat év óta működött erély és szorgalommal — tegnap elhagyta.

Az ő érdemei, melyeket körünkben szerzett maradandók és eltagadhatlanok.

Ha eltekintünk is a tevékenységtől, melyet mint igazgató és tanár betöltött — mert ennek megítélésére nem érezzük magunkat illetékeseknek — pusztán az igyekezet, melyet a helybeli 6 osztályu gymnasium tárainak s gyűjteményeinek részint megalapítása, részint átalakítása, rendezése és gyarapítására fordított, — teljesen elegendő arra, hogy emléket megörizzük.

VI.

A báró egy napon hosszabb időre elhagyta Somorját.

Nem kérdezték, hova megy, mikor jön vissza; nem először történt már ez; megszokták.

Alig távozott a báró, Retey lépett be Idához. — Az ifju tekintete zavart volt, dus fürtei összekuszáltak, arca sápadt, ajkai halványak. Látott, hogy az utóbbi napokban nagy küzdelmeken ment át.

Az Ida szíve megrendült midőn a halvány arcú férfit közeledni látta, — s részvétellel nyujtá annak kezét.

Retey e pillanattól eszméletén kívül volt, — a keblében zajló érzelmek féktelenül törtek ki. A nő kiskezét ajkához emelte, s számtalan csókkal halmozta azt el. — Ida engedte; ő is érezte, hogy keble feszül; érezte, hogy életében ez a legkedvesebb pillanat. — És e gondolatnál szemeibe könnyek lopódtak, a legédesebb érzés tiszta, s a legkínosabb fájdalom sötét könyüi.

E pár percnyi boldogság volt az, mit életükben mindketten élveztek, s azután elszólító őket egymástól, elváltatá — az élet. De e rövid boldogságot egyik sem tudta elfeledni soha.

[Vége köv.]

Ki ez volna a póltörött phisimadarat me a helyisége állat-, növényteményei fo és gépekneportja szem

Az ő

temény s tő

A ter

kodott hatn

korta megn

Ő for

egy tanári

Az ő

is, mely az

ajándékoz

figyelmét a

Ezenk

számos szék

rülmények

Minde

tanár ur hoz

is, kétségte

„Ivánfy“ ne

hogy jövőbe

S épe

igen sok ti

véleményne

tünket és a

üdvözetet a

tartsa meg

III

A tav

sen tönkre

tásába hely

lak emelked

már megn

itt is csaló

zettel szem

mindenfelé,

kellene hin

jutottunk;

butor félék

tulajdonos

ben. A haza

nálunk a p

véletlenül n

megtisztelne

zajóvén ajt

tetlenül a ny

eredménytel

hetsz. Régi

megkell adn

is teljesítse

adózókkal s

zási képe

kereskedelm

csak maga

erő fgyven

adóbehajtás

helyzetünk

alap van so

feltételezn

génykedésb

segeit, mely

melyek csak

ritják.

A sáto

előtt testül

vényszéki el

szas és fá

helyezett.

A „B

Boldogasszo

lommel a K

szép számm

Az izletes é

salgás folyt,

kal. Különös

köztisztelt f

felköszöntés

egy gazda

főkelleke, n

toastnak.

* A lo

meg azon,

Szerdahely

férfiak és n

tanuja. Több

badban ked

Gedeon b.-sz

ujhelyiek is

Ki ezelőtt hat-hét évvel érdemesnek találta volna a pókháló szobákban szerte heverő néhány törött phisikai eszközt s vedlő, melytől kitömött madarat megtekinteni, — meglepetve tekintene körül a helyiségekben, hol most üveg-szekrényekben az állat-, növény- és ásványvilág szépen rendezett gyűjteményei foglalnak helyet, — s a kísérleti eszközök és gépeknek a kezdet szükségének megfelelő csoportja szemlélhető.

Az ő munkásságának eredménye az éremgyűjtemény s több rendbeli régiség egybeszerzése.

A természettudományok népszerűsítésére iparkodott hatni az által., hogy e gyűjteményeket gyarkorta megnyitá az érdeklődő közönségnek is.

Ő fordítva első nagyobb gondot az ifjúsági és egy tanári könyvtár rendezésére.

Az ő fáradozásával jött létre azon ünnepély is, mely az ifjúságot egy szép új zászlóval megajándékozta s kedvezőleg hívta fel a nagy közönség figyelmét a tanintézetre.

Ezenkívül volt alkalmunk tudomást szerezni számos szép tervéről, melyek csak a mostoha körülmények miatt szenvedtek hajótörést.

Mindezek oly tények, melyek ha egyik, másik tanár ur hozzájárulta és közreműködésével történtek is, kétségtelenül szorosan össze vannak forrva az „Iványf” névvel, s annak számára az elismerést kell hogy jövőben is megőrizzék.

S épen azért megvagyunk győződve, hogy igen sok tisztelőjének s mondhatjuk az itteni közvéleménynek érzelmét fejezzük ki, midőn köszönetünket és elismerésünket nyilvánítjuk neki a búcsúüdvözlét alkalmával, s szintén arra kérjük, hogy tartsa meg viszont ő is Ujhelyt jó emlékeiben.

HORNAY KÁLMÁN.

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

A tavaszi fagy után, mely szőlőinket teljesen tönkre tette, a gazda minden reményét aratásába helyezé. Ennek is vége van, tekintélyes kazlak emelkednek a csűrök körül, de a próba-cséplések már megmutatták, hogy a vérmes reménységnek itt is csalódás lesz a vége. E nyomorúságos helyzettel szemben, az adókezek javába folyik mindenfelé, s ha augusztusban nem volnánk, azt kellene hinnünk, hogy a hurczkodás sasonjába jutottunk; mert nap-nap mellett látunk az utcán butor félekkel megrakott szekereket, de nem a tulajdonos hanem a végrehajtók szomorú kíséretében. A hazamentés nagy munkájában így fáradozik nálunk a pihenést nem ismerő tevékenység. Ha véletlenül nem tartózkodol honn, midőn látogatód megisztnelnek, nagy kegyelemnek veheted, ha hazajövén ajtódat zárva találod, s szobádban érintetlenül a nyoszolyát, melyben az életgondokkal való eredménytelen küzdelem után legalább megpihenhetsz. Régi, bibliai igazság: hogy az államnak meg kell adni azt, ami az államé, ugye de az állam is teljesítse mindazon kötelemeket, melyeket az adózókkal szemben teljesítenie kell, emelje az adózási képességet, olcsó hitel, a gazdasági, s ipar-kereskedelmi érdekek fejlesztése által, különben csak maga alatt fűrésze a fát, valahányszor az erő fgyveréhez nyul. Az ilyen rendszeresített adóbehajtási mód csalhatlan jelzője annak, hogy helyzetünk abnormis, s hogy nálunk maga az adóalap van sokszor megtámadva, mert nem szabad feltételeznünk azt, hogy a nemzet zöme csupa leánykedésből tagadná meg törvényes kötelezettségeit, melyek alól kibúvnia ugy sem lehet, s a melyek csak költségeit és kellemetlenségeit szaporítják.

A sátoralja-ujhelyi törvényszék tagjai tegnapelőtt testületileg búcsúztak el Évva András törvényszéki elnöktől, ki a közügyeknek szentelt hosszú és fáradhatlan működése után nyugalomba helyeztetett.

A „Barátság” f. hó 15-én, vagy is nagy Boldogasszony ünnepén tartotta búcsúját. Ez alkalommal a Kegyesrendiek vendégszerető asztalánál szép számmal foglaltak helyet a város notabilitásai. Az izletes ételek és italok mellett kedélyes társalgás folyt, fűszerezve találó és elmés toasztokkal. Különösen derült hangulatot keltek a ház köztisztelt főnökének ft. Gyalokay Ferencz urnak felköszöntései, melyek leginkább az által hatnak, hogy gazdag humor ömlik el rajtuk. Ez pedig főkélléke, mondhatnók: lelke szokott lenni a jó toasztnak.

A lovagokban bizonyára nem történéndett meg azon, vagy hasonló, baleset, milyennek B. Szerdahely mellett egy, a szabadban künn mulató, férfiak és nőkből álló társaság volt mult kedden tanuja. Többen kirándulást tettek ide, hogy a szabadban kedélyesen szórakozva mulassanak. Szép Gedeon b.-szerdahelyi lakos vendégszeretéből több ujhelyiek is megletek keresve a társas kirándu-

lásban való részvételre. Azonban még csak részben gyűltek össze a vendégek, amidőn egy nem várt intermezzo leverőleg csapott a mulatók közé, a sziveket megrendítette, s a jelenvoltak nagy részének ajkán a jókedv kitérését jajszóvá változtatta. — Hogy hogy nem? — ezt még a legközelebből érdekeltek sem képesek megfejteni: Gazdag Amália k. a. Az előbb említett Sz. G. ügyvéd sógornőjének ruhája lángot vetett, s az erős szél a tüzet elesztve, a szerencsétlenül járt nő, néhány rövid percz mulva egy lángtengerben állott, s rajta összes öltönye hamuvá égett. Megrendítő eset, főleg azon hírrel szemben, hogy több tagból álló férfi társaság nézte végig menthetlen kislelkűséggel, hogy egy nő összeég szemökláttára; holott pedig ügyesség és lélek jelenlét mellett — ott, a hol közelben 3 hordó viz, a szekereken pokróczok vannak, — de bármiképen is a láng elfojtása, s a megmentés legfeljebb csak másodrendű „bravour“-ként tűnt volna fel. — A szegény leány sebei miatt, tegnap előtt meghalt.

k. Nekrológ. A „jó öreg Thoman” meghalt!... Sokan lesznek, kik őt névszerint vagy látásból ismerték és hozzátartozói bánatában részt vettek, — de sokkal kevesebben, kivált a fiatalabb nemzedékből, kik őt közelebbről, egész multjával, összes léleksajáttságaival ismerték volna. — Pedig a derék öreg ur méltán megérdemli, hogy minél többen megemlékezzenek róla. Nála a talmud tanaiban való jártasság a modern felvilágosult világi ismeretekkel, ritka lélekemesség a legnagyobb becsületességgel párosult. A közügyek iránt mindig kiváló előszere-ttel viseltetett. Már ezelőtt harmincz évvel nemcsak a hitközségek, hanem az iskolának is volt előjárója. Mindig édes érzéssel telt el szívünk, és egy szép mult látképe merült föl előttünk, valahányszor a bold. öreg urat a helybeli izr. iskola 30 év előtti szerencsés virágzásáról és nebeskeblü barátairól hallottuk beszélni... Azon időben, midőn ezen iskola keletkezett, az izr. gyermekek rendes iskoláztatásáról — kivált vidékünkön — szó sem volt még. Városunk azon néhány művelt család gyermekei kivül, kiknek számára házitánitót tartottak, vagy kik a gymnasiumba jártak, hasztalan kérdeztek akkor a zsidógyermektől, nevezze meg példát az országot, melyben lakik, ő szegény nem adhatott választ, ő reá Magyarország oly terra incognita volt miut China birodalma... Ilyen szomorú művelődési viszonyok közt a bold. Thoman Mór a helybeli izr. iskolaügy körül nagy érdemeket szerzett. Ő akkor az iskola minden növendékét magáénak tekinté és az iskola érdekeit mindig elébe tette saját érdekeinek. E tekintetben valóban sokkal többet tett, mint sok száz más, ki hangos szavakkal vitatkozik az iskolaügy szükségéről és üres szóval mindig kész kardoskdni; de ha az „áldozat” kerül szóba, csendesen húzódik vissza. Már 84 éves agg volt, és fél órájába került, míg az iskola lépcsőzetén felvergődni sikerült, s mégis most is gyakran meglátogató az iskolát. Még a mult szerdán is hosszabb időt töltött az iskolában, s buzdítgatá szorgalomra és jó magaviseletre a tanulókat, az ő „kedves gyermekeit.” Amde végül őt is elszólták kedves gyermekei „közül a hatalmas ur, kinek mindnyájan egyenlő gyermekei vagyunk — aludni az igazak örök álmát!... Legyen csendes nyugalma! Az ő példája mindenha irányadólag fog fényleni mindazok előtt, kik a szó legdemesebb értelmében a közügy előmozdító akar lenni.

Meghívás. Sátoralja-Ujhelyben dalárda alakítás czéljából f. augusztushó 20-án délután 5 órakor a „Diana” fürdőhelyiség nagytermében közgyűlés fog tartatni, melyre mindazok, kik a nemes czél iránt jó indulattal viseltetnek, s kik tényleges hozzájárulással szándékoznak a dalárda ügyét pártolni, ezennel tisztelettel meghivatnak. Sátoralja-Ujhely, 1876. aug. 17. — Az alakító bizottság nevében: Nagy Béla, ideigl. jegyző.

A „zemplénmegyei agarász-egylet” tagjait f. évi szeptemberhó 6-án délután 5 órakor Sátoralja-Ujhelyben Vladár Kristóf egyleti elnök ur szállásán (Vadászkürt) tartandó évi közgyűlésre van szerencsém tisztelettel meghívni. A közgyűlés kiválóbb tárgyai: 1. Az egyleti választmány évi jelentése. 2. Ez évben tartandó díjagazászat meghatározása. — Egyidejűleg felkérem az egylet t. tagjait, miszerint, ez évi 10 forint tagsági díjukat fenti közgyűlés napjáiig hozzám beküldeni méltóztatassanak. S.-a.-Ujhely, augusztus 15. 1876. — Elnöki megbizásból: Fűzy Kálmán, egyt. titkár.

*** A legközelebbi** tüzesetek előidézői részben hurokra kerültek. Azon hiedelmünkben, hogy gyujtogatnak: fájdalom! nem csalatkoztunk. Szemes városi csendbiztos indult a gyujtogatók elfogására, bizonyos announce folytán, s kettőt közülök szerencsésen el is csipett Nagyváradon. Azonban a legfőbb közülök Hadházon kiugrott a waggonból és gyönyörűségeken kerekelt odott, ami éppen nem válik a kísérő dicsőségére.

Tudomásul. Misley nővérek értesítik a kö-

zönséget, miszerint az általuk kijátszott varrógép-et Petronella néven. Nagyságos Szmercsányi Jánosné asszonyság nyerte meg Vékén. A huzás a tocsvai kisdudovodában tanuk előtt történt.

Gyászjelentés. Ugy saját magam, mint tisztársaim nevében szomorodott szívvel jelentem a kitűnő tisztviselő és nemeskeblü emberbarát Pelikán Károly királyi pénzügyi titkár és zemplénmegyei királyi adófelügyelő urnak, szeretett főnököm és kartársamnak, f. hó 16-án éjjeli feltizenkét órakor életének 48-ik évében 14 napi súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A kisenvedettnek földi maradványai folyó hó 18-án délután 5 órakor, fognak a róm. kath. szentegyház szertartásai szerint, deák utczai 816-ik számú lakásáról a helybeli róm. kath. sirkertbe örök nyugalomra letétni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig folvó hó 21-én reggeli 9 órakor fog a helybeli római katolikus anyaszentegyházban az egek urának bemuttatni. Ezen vég-tisztesség-tételeken léendő megjelenésre, az elhunyt-nak minden jó bartját és jó ösmerését, bizalomteljesen felkérem. S.-a.-Ujhely, augusztus 17-én 1876. — Becskeházi Becske Bálint, helyettes királyi adófelügyelő.

A „Magyarország és Nagyvilág” 33 száma következő érdekes tartalommal jelent meg. Szöveg: Dr. Entz Ferencz. — Tünődés. (Régi dalaimból.) Költ. Concha Károly. — Cabriella. Történelmi beszély. (Könyves Tóth Kálmán.) Folyt. — Elszört lapok. Utí emlékeimből. — Versenyvezés Duna-földvár. — A fővárosból: Pusztán. Aliquis.) — A kis grissette. Elbeszélés. (Sand György.) Folyt. — Különfélek. — Sakkfeladvány. — Tréfás képrejtvény. — Szerkesztői üzenetek. — R a j z o k: Dr. Entz Ferencz. — Svájci képek: A geni tavon. Szép idő. A geni tavon. Viharos idő. A hegyszorosban. A felső Rhone völgye Forglaznál. Az a col de balmei szorosban. A postakocsiban. Az „Aiguille du Bochar” oldalában. — „Skating-Ring”. — Keleti képek: I. A koseljokusi „karaul”. II. Az utolsó korosztályu nemzetörség begyakorlása Topcsiderben. — Előfizetési díj: Negyedévre 2 frt. 50. — Fél-évre 6 frt. — Egész évre 10 frt.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Borús Elemér

Árverési hirdetmény.

A magyar északkeleti vasut Szerencs-kassai vonalába eső állomásokon időközönként talált tárgyak, itt, a sátoralja-ujhelyi vasuti állomáson, f. hó 21, 22, s 23-án délután 2 és 5 óra között nyilvános árverésen eladatni fognak.

Mi is ezennel a közönség tudomására hozatik. S.-a.-Ujhely, 1876. aug. 19.

Az állomási főnökség.

Hirdetmény.

Folyó 1876. évi szeptember 1-ével az első magyar-gácsországi és a Dniester-vasut vonalain a **személy- és áru-szállítására** új általános díjszabás lép érvénybe.

E díjszabás által az első magyar-gácsországi vasut 1873. évi márcziushavában és a Dniester-vasut 1874. évi januárhavában kiadott díjszabása az ehez megjelent valamennyi pótlékkal együtt érvényben kívül helyeztetik.

Hasonlóképen az első magyar-gácsországi vasuton a tűzifának évenként legalább 25 kocsi-rakományban való földásánál eddig érvényben volt, 1874. évi okt. havában kelt hirdetményenyl közzétett kedvezmény ezenel beszünttetetik.

Az új díjszabás példányai ugy az első magyar-gácsországi, továbbá a Dniester- és Tarnóv-leluchovi vasut állomásaiban, valamint az igazgatósági épületben Bécsben (IX. Kollingasse 15. sz.) kaphatók.

Bécs, 1876. évi évi augusztushónapban.

Az első magyar-gácsországi vasut igazgatósága, ugyis mint a Dniester- és Tarnóv-leluchowi államvasut üzletvezető igazgatása.

Az 1858-ik évben alakult és legfelsőbb jóváhagyást nyert

Első Magyar Általános Biztosító-Társaság Pesten,

több mint tizenhat millió osztrák értékű forint

biztosítéki alappal bir és elfogad biztosításokat

a) **jégkárak ellen teljes kártérítési kezeskedés mellett;** valamint
b) **tűzkárak ellen,** (ha villám által okozottak is), *épületekre, gyárakra, gépekre, gazdasági és iparkészletekre, butorokra, állatokra stb.*

c) **utazó javak veszélye ellen vizen, szárazon vagy vasuton;**

d) **az ember életére,** halálesetre fizetendő tőkék, kihazasítások, évjáradékok stb.
Az alaptőke, a díjtartalékok és a biztosítási díjából befolyó összeg tökéletes biztosítékot nyújtanak, s a biztosítási feltételek a közönségre nézve föltötte előnyösek.

A biztosítási díjak lehető **jutányosak** s a felmerülő károk gyorsan és legméltányosabban térítetnek meg.

Az alulírt ügynökség a biztosítási ügyre vonatkozó fölvilágosítást a legnagyobb kézséggel adva, a nála bejelentendő biztosítások pontos föl vételére ajánlkozik.

Írásbeli megbízások pontossággal és gyorsan eszközöltetnek.

Szentgyörgyi Lajos,

Sátoralja-Ujhelyi- és kerületi ügynök.

Haszonbérlet.

Abaujmegye. Pusztafalu, Ujszállás Szaláncz-huta és kis-szalánczi községekbe gróf Forgách László ő méltósága tulajdonához tartozó italmérségi jog (regále) ahhoz tartozó épület, s javadalmakkal 1877-ik év január 1-ső napjától számítandó 3 évre f. évi szeptember 3-án délelőtti 11 órakor a n.-szalánczi tisztartói hivatalba megtartandó árverés alkalmával a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

A bánat pénz 10 %, — írásbeli zárt ajánlatok, az árverés kezdetéig alolirothoz beadhatók, ugyanott a további feltételek is megtekinthetők.

Balassa Miklós,
tisztartó.

Ház eladás.

Kazinczi utcában ujonnan épült s esereppel fedezett 523. sz. a. fekvő ház szabad kézből eladó: közelebbi tudósítás a tulajdonosnál szerezhető.

2—3

Pozevitz Vilmos.

N e h é z k ó r t

(Epilepsiát) levél utján gyógyít, szakma-orvos **Dr. Killisch,** Neustadt, Drezden (Szászország). **Több mint 8000 fényes gyógyeredmény.**

5—6

É R T E S I T É S.

Van szerencsém Sátoralja-Ujhely város és vidéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy Kassán kovács-utca 28-ik szám alatt

é p i t é s z e t i i r o d á t

nyitottam, s nem csak Kassán, de itt is szándékom az építészeti szakmába vágó minden munkát, úgy mint **új tervek készítését, a legújabb izlésű homlokzatokkal és berendezéssel,** mint pedig kiviteli munka vállalatokat elfogadni. Esetleges megkeresésekre a „Zemplén” kiadó-hivatala bővebb fölvilágosítást ad.

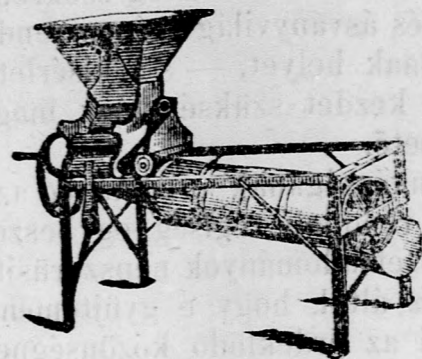
Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlva, — maradok tisztelettel

Hudák Gyula,
építész.

2—3

Az eredeti Mayer-féle

T R I E U R Ö K

tisztítják tökéletesen

a buzát vagy rozst

konkoly és bükkönytől

vagy kívánatra egyszerre

konkoly, bükköny s zabtól is

j ó t á l l á s

legtisztább buzáért

hulladék jó buzaszem nélkül

legnagyobb munkaképesség,

legolcsóbb árak

készpénzben vagy időre

Grossmann J-nél

Váci ut 34. sz. Budapest.

Raktár löcrejű hajtó cséplőgépekből, Aspirations taras gabonatisztító-gépekből, fecskendők s szivattyukból.

Jelentés.

Midőn ezennel 15 év óta fennálló kocsigyártó és kárpitós üzletem iránt tanúsított jóakaratu bizalomért ezennel hálás köszönetemet tiszteletteljesen a t. cz. közönségnek nyilvánítani bátorodom, egyszersmind van szerencsém szives tudomására hozni, **hogy eddigi üzletem és helyiségével összekötésben egy minden igénynek megfelelő**

b u t o r r a k t á r t

nyitottam.

Főtörekvésem oda fog irányulni, nem csak az eddig bennem kegyesen helyezett bizalomnak továbbra is megfelelni, — **de pontos és czélszerű kiszolgálat mellett igyekezni fogok minden e szakmába vágó igényeknek és rendelésnek legkielégítőbben eleget tenni.**

Jelszavam: **Jutányos ár és jó áru.**

A t. cz. közönséget minél számosabb látogatásra felhíván, — maradok

tisztelettel

Jelenek Ádám,

É r t e s i t é s.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni: hogy hg. Windisch-Graetz Lajos uradalma részéről **tégla, cserépszindely s fűrészelt tölgyfa anyagok** eladásával megbizattam.

Az eladás naponta minden órában alólirt kórház-utcai lakásán eszközöltetik.

Mikes Gyula,
mérnök.

Előfiz

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Községeknek
nak egé

Bérmertlen
mert kezekből
Kéziratok

Egyes szám

A nyílt-tér
mond so

Ma ma
dák nekünk
zet kebeléből
daság állapot
közgazdaság
emelkedés
tagjainál a
avagy a tes
sodott meg
folyamára
kormány ál
czéhek. Az
mely a társ
szoros össz
életének m

Mind
jellege. A k
tézkedések
ból folyó ol
rendszereib
változott, a
Igy köszön
„verseny n
szinre. Ma
hitelügy, t
dött, a me
felszabadul
gékonyaság
életbe, mel
síteni, gyúr
tonosan ébr
mesre. Az
kinthetjük
tetésök ut
játszani, h
gazdasági
s forgalmi

A bá
legalább n
angyala.

De es
A bá

Anyá
Pénztáruk
az ispanhoz

Nincs
Kond

Mint

báró.
A két

Ritka assz
Kond

amit elébb
A bá

— S
tant fel.

— Ba
nyugodtan.

Kond
ként egy fe
csapott az
Mint